

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
авіаційного університету

від «26» серпня 2020, протокол № 6

Голова Вченої ради Національного
авіаційного університету

В. Ісаєнко

Система менеджменту якості

ПОРЯДОК

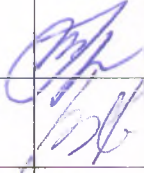
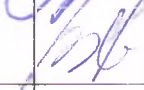
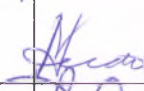
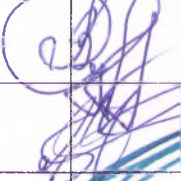
проходження процедури захисту дисертації та присудження
ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

СМЯ НАУ П 06.02 – 01 – 2020

КИЇВ

	Система менеджменту якості ПОРЯДОК проходження процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 01 – 2020
		Стор. 2 з 11	

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище	Посада	Дата
Розробник		Жудова І.В.	Завідувач аспірантури та докторантури	
Узгоджено		Харченко В.П.	Проректор з наукової роботи	
Узгоджено		Михненко А.М.	Начальник відділу управління та адміністрування	31.08.20
Узгоджено		Білоус О.І.	Начальник департаменту забезпечення якості вищої освіти	
Узгоджено		Жовнірчик Я.Ф.	Начальник відділу документообігу	
Узгоджено		Прудивус Л.І. В.Білий	Начальник юридичного відділу	25.01.2020

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 3 з 11

1. Порядок проходження процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії у Національному авіаційному університеті (далі – НАУ, університет) розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 06.03.2019 № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», постанови КМУ від 24.07.2013 № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», наказу Міністерства освіти і науки України (далі – МОНУ) від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Цей порядок регулює питання проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії спеціалізованими вченими радами Національного авіаційного університету, встановлення вимог до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, утворення спеціалізованих вчених рад та скасування їх рішень.

2. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та за результатами захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня магістра (спеціаліста).

Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається університетом після затвердження атестаційною колегією МОНУ.

3. Після завершення здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – здобувач) вивчення освітньої складової освітньо-наукової програми, він звертається до Відділу аспірантури та докторантури з заявою щодо виготовлення академічної довідки, зразок якої затверджує МОНУ.

Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОНУ. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук повинна мати обсяг основного тексту 4,5 – 7, а для суспільних і гуманітарних наук – 6,5 – 9 авторських аркушів, оформлених відповідно до вимог, установлених МОНУ. Обсягом авторського аркуша можна вважати 22 сторінки друкованого тексту за умови приблизно 1800 знаків на сторінку.

Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми (до якої входять освітня та наукова складові), науковий керівник (керівники) здобувача готує (готують) висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації, а також виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Науковий керівник (керівники) забезпечує (забезпечують) належне та своєчасне виконання своїх обов'язків. Якщо науковий керівник (керівники) відмовляється (відмовляються) підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до Вченої ради університету про надання висновку факультету (або іншого структурного підрозділу університету), де здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада університету доручає вченій раді факультету (або іншого структурного підрозділу університету) розглянути заяву здобувача та провести відповідну

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 4 з 11

процедуру згідно пункту 13 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 06.03.2019 № 167.

Після отримання позитивного висновку наукового керівника (керівників), здобувач звертається до голови вченої ради факультету, де проходить підготовку, з письмовою заявою щодо призначення двох рецензентів та визначення структурного підрозділу для проведення попередньої експертизи дисертації.

Вчена рада факультету, де проходить підготовку здобувач, призначає двох рецензентів, кандидатури яких пропонуються до складу спеціалізованої вченої ради, а також визначає структурний підрозділ, де проводитиметься попередня експертиза дисертації.

Відомості про рецензентів та про структурний підрозділ для проведення попередньої експертизи подаються на розгляд Вченої ради університету для подальшого затвердження.

Попередня експертиза проводиться протягом двох місяців з дня надходження письмової заяви та обов'язкових документів здобувача до Вченої ради університету.

До структурного підрозділу, де буде проводитись попередня експертиза, здобувач подає такі обов'язкові документи:

- дисертація;
- висновок наукового керівника (керівників);
- академічна довідка про виконання відповідної освітньо-наукової програми;
- копії наукових публікацій.

Структурний підрозділ, де проводилась попередня експертиза дисертації, готує службове подання з рекомендаціями щодо призначення офіційних опонентів та голови спеціалізованої вченої ради та подає його на розгляд Вченої ради університету.

Рецензенти, після розгляду дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також за результатами фахового семінару, готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

У висновку обов'язково зазначається інформація про:

– відповідність дисертації вимогам Постанови КМУ від 06.03.2019 № 167 «Про затвердження порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії та наказу МОНУ від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації»;

– кількість наукових публікацій здобувача;

– повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами.

У разі отримання позитивного висновку наукового керівника (наукових керівників) та висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, здобувач подає на ім'я голови Вченої ради університету такі документи:

– заяву щодо утворення спеціалізованої вченої ради (далі – СВР) для проведення захисту дисертації;

– висновок наукового керівника (керівників);

– копія академічної довідки про виконання відповідної освітньо-наукової програми;

– висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Вчена рада університету затверджує склад СВР та подає до МОНУ:

– клопотання про утворення СВР з відповідним обґрунтуванням та інформуванням про наявність належних умов для функціонування СВР;

– персональний склад СВР із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, місця основної роботи та наукових публікацій;

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 5 з 11

- копії дипломів про наукові ступені, атестатів про вчене звання голови та членів СВР.
- Спеціалізована вчена рада утворюється у такому складі:
- голова ради – доктор наук, штатний працівник НАУ;
 - два рецензенти – штатні працівники НАУ, один з яких обов'язково доктор наук;
 - два офіційні опоненти – працівники різних сторонніх організацій, один з яких обов'язково доктор наук.

Після оприлюднення на сайті МОНУ наказу про утворення СВР, здобувач подає до розгляду Вченої ради НАУ такі обов'язкові документи:

- заяву щодо проведення його атестації;
 - копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземного громадянина з персональними даними;
 - копію диплома магістра (або прирівняного до нього освітньо-кваліфікаційного рівня).
- Особа, яка подає копію диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, додатково подає копію документа про визнання іноземного документа про вищу освіту. У разі оформлення документів іноземця або особи без громадянства повне ім'я та прізвище наводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі іноземця;
- копію свідоцтва про зміну імені (у разі потреби);
 - витяг з наказу про зарахування до аспірантури або прикріплення до університету, засвідчений у Відділі аспірантури та докторантури;
 - академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;
 - висновок наукового керівника (керівників);
 - висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
 - дисертацію в друкованому (у трьох примірниках) та електронному вигляді;
 - копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань. Копії подаються у трьох примірниках та засвідчуються печаткою факультету, де навчається здобувач.

Оригінали документів, що подаються до Вченої ради відповідно до підпунктів 2 – 4 цього пункту, надаються Вченій раді і після прийняття заяви повертаються здобувачеві.

6. У тижневий термін після подання обов'язкових документів до розгляду Вченої ради НАУ уповноважена особа Вченої ради на сайті Вченої ради університету розміщує інформацію про прийняття дисертації до розгляду та оприлюднюється анотація дисертації, а дисертація та копії наукових публікацій, зараховані за її темою, надаються для вивчення опонентам.

Не пізніше, ніж через місяць після надання документів до розгляду, опоненти подають голові СВР відгуки.

У відгуку опонента визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

У разі коли відгук не подано своєчасно або він не відповідає вимогам, голова СВР може повернути його опонентові для доопрацювання або замінити опонента. У разі заміни опонента МОНУ надсилається вмотивоване клопотання про внесення змін до складу СВР.

Після надходження відгуків опонентів, члени СВР у робочому порядку погоджують дату захисту, яка призначається не пізніше тритижневого терміну з дня надходження останнього відгуку опонента.

7. Протягом трьох робочих днів після погодження дати захисту, уповноважена особа вченої ради НАУ оприлюднює дану інформацію на сайті Вченої ради університету.

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 6 з 11

За 10 робочих днів до дати захисту на сайті Вченої ради університету розміщуються:

- примірник дисертації;
- висновок рецензентів про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- відгуки опонентів;
- інформація про дату та місце проведення захисту.

За бажанням здобувача СВР зобов'язана проводити захист дисертації за наявності негативного відгуку одного з опонентів. Якщо негативні відгуки надійшли від двох опонентів, дисертація знімається з розгляду, а здобувачеві повертаються всі подані ним матеріали, крім його заяви та одного примірника дисертації.

Про зняття дисертації з розгляду рада повідомляє МОНУ протягом трьох робочих днів.

8. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні СВР. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени СВР, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства СВР забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання СВР оприлюднюється на офіційному веб-сайті НАУ не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказу ректора університету про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

Вимоги, передбачені абзацом першим цього пункту, не поширюються на дисертації, що містять інформацію, віднесenu до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

У ході засідання спеціалізована вчена рада встановлює рівень набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, що дало йому можливість одержати нові науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати проведених ним досліджень та розв'язати конкретне наукове завдання у відповідній галузі знань, та оволодіння здобувачем методологією наукової та педагогічної діяльності.

Засідання СВР вважається правоможним у разі участі у ньому та голосуванні повного складу ради.

У разі потреби один з опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні СВР з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу.

9. Засідання СВР проводиться головою ради державною мовою за такою процедурою:

- голова СВР інформує її членів згідно з даними реєстраційної картки присутності членів ради про правоможність засідання;
- голова СВР інформує її членів про погоджену із здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання, та доповідає про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам;
- здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані в усній чи письмовій формі;
- здобувач відповідає на зауваження, які містяться у відгуках опонентів та зверненнях інших осіб, що надійшли до університету у письмовому вигляді чи електронною поштою;
- обговорюється проект рішення СВР щодо присудження ступеня доктора філософії;
- проводиться таємне голосування щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії (у разі участі в засіданні одного з опонентів з використанням засобів відеозв'язку його голос зараховується за результатами відкритого голосування);
- голова СВР оголошує результати голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як чотири члени ради);

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК

проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 7 з 11

– голова СБР оголошує рішення ради щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії з відповідної галузі знань та/або спеціальності.

10. Здобувач має право зняти дисертацію із захисту за письмовою заявою, поданою на засіданні СБР до початку таємного голосування. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, крім заяви та одного примірника дисертації.

Якщо СБР встановила порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі СБР приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії.

11. У разі прийняття СБР рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії усі виявлені СБР протягом розгляду дисертації та висловлені під час її захисту недоліки, порушення та зауваження, що стали підставою для прийняття такого рішення, зазначаються у рішенні СБР.

Здобувачеві надається засвідчена в установленому порядку копія зазначеного рішення та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу, висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та одного примірника дисертації.

У такому разі МОНУ надсилаються разом із супровідним листом засвідчені в установленому порядку копії рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії та стенограми (розшифрованої фонограми) засідання СБР.

Дисертація, за результатами захисту якої СБР прийнято рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення, окрім випадків виявлення СБР порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації.

12. Голова спеціалізованої вченої ради оформлює протягом 15 робочих днів рішення про присудження ступеня доктора філософії (у двох примірниках).

Усі документи, що стосуються розгляду дисертації та проведення її захисту у СБР, формуються в перший примірник атестаційної справи здобувача, який зберігається СБР протягом десяти років з дати набрання чинності наказом ректора університету про видачу диплома доктора філософії, а рішення СБР щодо присудження ступеня доктора філософії та один примірник дисертації підлягають постійному зберіганню.

Другий примірник атестаційної справи здобувача, що надсилається до МОНУ протягом місяця з дня захисту дисертації, формується з таких документів, перелік яких є вичерпним:

- супровідного листа на бланку університету;
- копії першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, засвідченої в установленому порядку;
- рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії;
- висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- відгуків опонентів;
- копії диплома магістра (спеціаліста), засвідченої в установленому порядку. У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту, засвідчена в установленому порядку;
- копії свідоцтва про зміну імені (у разі потреби), засвідченої в установленому порядку;
- копії академічної довідки про виконання здобувачем освітньо-наукової програми, засвідченої в установленому порядку;

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 8 з 11

– копії документа про передачу друкованого примірника дисертації до Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського, Національної академії наук та електронного примірника до Національного репозитарію академічних текстів або Державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»;

– анотації дисертації державною мовою з наведенням наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації;

– копії реєстраційної картки присутності членів ради, засвідченої в установленому порядку;

– стенограми (розшифрованої фонограми) засідання ради, підписаної головою ради та скріпленої печаткою університету.

Атестаційна справа здобувача, прийнята МОНУ до розгляду, не може бути знята з розгляду здобувачем чи відкликана СБР, в якій здійснювався захист дисертації.

13. МОНУ з метою здійснення контролю за дотриманням СБР вимог нормативно-правових актів з питань атестації здобувача:

– розглядає документи атестаційної справи здобувача щодо дотримання СБР процедури розгляду дисертації;

– проводить експертизу дисертації щодо актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутності (наявності) порушення академічної доброчесності.

У МОНУ готується узагальнений висновок, який подається на розгляд атестаційної колегії МОНУ.

Атестаційна колегія МОНУ розглядає узагальнений висновок та затверджує рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії.

Наказ МОНУ про затвердження рішення СБР на підставі рішення атестаційної колегії МОНУ розміщується на офіційному веб-сайті МОНУ.

Строк розгляду МОНУ дисертації та атестаційної справи здобувача не повинен перевищувати чотирьох місяців.

Пропозиції і заяви фізичних та юридичних осіб щодо додаткової оцінки дисертації та атестаційної справи здобувача розглядаються МОНУ до прийняття рішення.

14. Вчена рада НАУ після набрання чинності наказом МОНУ про затвердження рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії приймає рішення про видачу диплома доктора філософії, яке затверджується наказом ректора НАУ та оприлюднюється на офіційному веб-сайті університету.

15. Рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу ректора університету про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії видається здобувачеві у порядку, встановленому університетом за формою, встановленою МОНУ.

Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до угоди між вітчизняним та іноземним закладами вищої освіти (науковими установами) та якому присуджено ступінь доктора філософії, видається два дипломи доктора філософії відповідно до законодавства держав – сторін угоди.

16. У разі виявлення порушення СБР вимог Порядку проведення експерименту з присудження доктора філософії МОНУ скасовує рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії. Наказ МОНУ про скасування зазначеного рішення СБР на підставі рішення атестаційної колегії МОНУ розміщується на офіційному веб-сайті МОНУ.

17. Виявлення МОНУ академічного плагіату у захищеній дисертації є підставою для позбавлення на два роки наукового керівника права участі у підготовці здобувачів, позбавлення голови та членів СБР на два роки права участі в атестації здобувачів.

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 9 з 11

18. Якщо рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії скасовано МОНУ у зв'язку з порушенням СБР процедури розгляду дисертації, така дисертація може бути подана здобувачем до захисту повторно.

Якщо рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії скасовано МОНУ у зв'язку з порушенням вимог до дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, така дисертація може бути подана до захисту здобувачем повторно після її доопрацювання не раніше ніж через рік з дати прийняття рішення про скасування такого рішення СБР.

Якщо рішення СБР про присудження ступеня доктора філософії скасовано МОНУ у зв'язку з порушенням академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, така дисертація не може повторно подаватися до захисту.

Система менеджменту якості
ПОРЯДОК
проходження процедури захисту дисертації
та присудження ступеня доктора філософії
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 01 –
2020

Стор. 10 з 11

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

